

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Helen Thorstensson
010-224 15 95
helen.thorstensson@lansstyrelsen.se

Helgeåns vattenråd
Att: Agne Andersson (via e-post)

Angående begäran om tillsyn av utsläpp av sediment i Vinne å i samband med tömning av Vinslövssjön på fastigheten Vinslöv 21:27, Hässleholms kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen avslutar ärendet utan åtgärd.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen mottog den 3 juni 2015 en begäran om tillsyn av vattenverksamhet för utsläpp av slam och sediment i Vinne å i samband med tömningen av Vinslövssjön på fastigheten Vinslöv 21:27 i Hässleholms kommun.

Av underlaget framgår följande: mellan onsdagen den 27 maj och måndagen den 1 juni har det uppmärksammats att ett utsläpp skett från tömningen av Vinslövssjön och stora mängder slam har sköljts ut i Vinne å. En kilometer nedströms sjön ligger ett lager av sediment på tre decimeter. Man ser spår efter partiklar på botten flera kilometer nedströms. Orsaken torde vara att dammluckorna har öppnats. Då det finns tjockskalig målarmussla och grönling i denna del av ån så tyder det på en ganska bra status för vattnet. Det finns misstankar om stor skada på den biologiska mångfalden i ån genom den starka sedimenteringen. Villkoren för tömningen var att inget humusmaterial skulle komma nedströms i ån.

Länsstyrelsen besökte platsen den 4 juni 2015 tillsammans med företrädare för Hässleholms kommun, Vinslövssällskapet samt den konsult som är engagerad i projektet.

När länsstyrelsen kom till platsen så var dammen delvis vattenfylld igen. Tömning pågick genom rören med hävertsystem, vilket medförde ett bra flöde i vattendraget nedströms. Det fanns även ett grumlingskydd på ena sidan nedströms dammen och luckan. Vattnet som strömmade ur rören var något grumligt (men osäkert om det berodde på sediment eller brunifiering). Länsstyrelsen såg även fisk precis nedströms dammen. Det syntes ett tjockt sedimentskikt precis på kanten vid grumlings-

skyddet. I övrigt syntes det inget sedimentskikt. Länsstyrelsen tittade även på vattendraget vid bron ca 900 m nedströms, där grumlingsmätningarna genomförs. Vattnet här var betydligt mer grumligt, troligtvis för att det eroderar bort sediment-skiktet på vägen. Genom det högre flödet har sediment, som hade lagt sig på grusbäddar vid kanten, eroderats bort igen och förts vidare längre nedströms. Det syntes dock fortfarande en tunn sedimentfilm vid kanten av vattendraget.

Kommunen beskrev att avtömningen av sjön till en början gått bra. Kommunen använder ett hävertsystem för att tömma dammen, 5 st rör som vardera avlägsnar 80-100 l/s. Efter att ha sänkt vattennivån med hjälp av rören, öppnade projektägarna luckan i dämnet onsdagen den 27 maj för att tömma sjön på resterande vatten. Kraftigt regn under lördagen den 30 maj skar ner i sedimentet och eroderade kanten av den åfåra som hade bildats i botten av sjön och bidrog sedan till en sedimenttransport genom den öppna luckan. Under denna period fördubblades flödeskurvan. Kommunen ser sedimentflykten som en oförutsedd skada orsakad av plötsligt, kraftigt regn efter att allt fungerat bra i tre dagar. Problemet var även att tillsynen under helgen inte varit lika stor som den brukar vara på arbetsdagarna. Därför tog det tid innan luckan stängdes.

Kommunen har genomfört grumlingsmätningar vid bron ca 900 m nedströms dämnet, i enlighet med länsstyrelsens anmälningsbeslut (dnr 535-29307-2014). När luckan öppnades var värdet 60 (spärrgränsen, då halmbalar ska placeras ut nedströms dämnet, är satt till 70). På söndagskvällen låg nivån på 45.

Projektets konsult inspekterade vattendraget nedströms dämnet måndagen den 1 juni och tisdagen den 2 juni. Enligt hans bedömning rör det sig om en begränsad volym av tungt sediment som snabbt fallit till botten. Det var mest sediment i kantzonerna och de lugnflytande partierna. I det strömmande vattnet skedde ingen sedimentation. Från dammen ner till första bron (ca 900 m) hade det lagt sig mycket sediment. Han hittade en några mm tjock sedimentfilm på en sträcka av ca 2 km nedströms dammen. Han hade även kontakt med Jonas Dahl, limnolog på Kristianstads vattenrike, som var ute vid vattendraget ca 8 km nedströms dämnet den 28 maj samt den 3 juni. Tydligt fanns inga slampåläggningar på de nyanlagda lekbäddarna där.

Tömningen av sjön pågick igen vid platsbesöket och väderleksprognosen visade inte på någon kraftig nederbörd de efterföljande dagarna. Kommunen meddelade att halmbalar kommer att placeras uppströms luckorna som en extra sedimentfälla. Ytterligare en sedimentfälla kommer anläggas genom grävning framför dammluckan i den åfåra som framkommer i dammen efter avsänkning. Dessutom ska det även

läggas ut halmbalar vid bron 900 m nedströms dämnet. Tillsyn av sedimentfällorna kommer att ske minst 2 gånger om dagen.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken (MB) får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att miljöbalken samt de föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska efterlevas.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet över vattenverksamhet, enligt 11 kap miljöbalken (MB). Med vattenverksamhet avses enligt 11 kap 3 § MB bland annat uppförande, ändring, lagning av anläggningar i vattenområde samt fyllning, grävning och rensning i vattenområde. Med vattenområde avses, enligt 11 kap. 2 § MB, ett område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd. För all vattenverksamhet gäller generell tillståndsplikt enligt 11 kap 9 § MB. Enligt 11 kap. 15 § MB krävs det inte tillstånd för att utföra rensning för att bibehålla vattnets djup eller läge. Om fisket kan skadas ska en anmälan om de planerade åtgärderna göras till länsstyrelsen innan arbetena påbörjas.

Tömningen utgör första steget i ett projekt kallat Restaurera Vinslövssjön och som länsstyrelsen har hanterat i ett rensningsärende enligt 11 kap. 15 § miljöbalken (1st dnr. 535-29307-2014, beslut 2015-02-11 och tilläggsbeslut 2015-03-09).

Av inkommen begäran om tillsyn framgår att det förekommer tjockskalig målar-mussla samt grönling i den aktuella delen av Vinne å. Den tjockskaliga målar-musslan är fridlyst och skyddad enligt 4-6 §§ artskyddsförordningen (2007:845). Enligt länsstyrelsens, Artportalens och Kristianstad vattenrikes uppgifter finns den närmaste, registrerade förekomsten av tjockskalig målar-mussla omkring 10 km nedströms Vinslövssjön. Länsstyrelsen anser inte att det föreligger någon misstanke om artskyddsbrott enligt 29 kap. 2b § miljöbalken. Grönlingen är enligt Artdatabankens rödlistningsbedömning för 2015 klassad som livskraftig (LC) och den omfattas inte av artskyddsförordningens bilagor.

Statistik från utförda provfisken finns för ett flertal platser nedströms Vinslövssjön i Vinne å. För de två platserna mellan dämnet och Sörbybron saknas dock uppgifter efter år 2001 resp. 2000. Närmaste provfiskelokal nedströms är vid Kålaberga, ca 8 km nedströms, varifrån det finns årliga uppgifter sedan 2004. Länsstyrelsen anser att det vore för ingripande att kräva att kommunen genomför provfiske, då det saknas färskare uppgifter och resultaten därmed inte kan direkt relateras till det inträffade. Länsstyrelsen vill dock rekommendera kommunen att genomföra en inventering av fisk och musslor nedströms Vinslövssjön i Vinne å under kommande höst för att få referensvärden.

Länsstyrelsen delar kommunens åsikt om att den kraftiga sedimenttransporten som blev resultatet av en period med intensivt regn kan betraktas som en oförutsedd skada och som inte har uppstått avsiktligt eller av oaktsamhet. Länsstyrelsen bedömer att kommunen inte har brutit mot försiktighetsmått som föreskrevs i anmälningsbeslutet.

De försiktighetsmått som länsstyrelsen föreskrivit i sitt beslut om rensning har syftat till en minimering av grumling och sedimentflykt i samband med själva rensningen av sediment i sjön och beslutet gäller fortsatt under resterande del av projektets genomförande. Hässleholms kommun har den 8 juni till länsstyrelsen översänt en handlingsplan för det fortsatta arbetet med tömning och rensning av Vinslövssjön. En reviderad version av handlingsplanen inkom den 17 juni. Länsstyrelsen anser att arbetet kan fortsätta utifrån de förslag som kommunen har presenterat. Kommunen förser länsstyrelsen med regelbundna lägesrapporter under arbetets gång och håller även allmänheten uppdaterad genom sin hemsida (www.vinslov.info).

Länsstyrelsen avslutar härmed ärendet utan åtgärd. Om nya uppgifter framkommer kan länsstyrelsen komma att öppna ett nytt tillsynsärende.

Detta beslut kan överklagas hos Växjö tingsrätt, Miljödomstolen, enligt nedan.

Helen Thorstensson

Denna handling har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

Hässleholms kommun (via e-post)

Akten

Hur ni överklagar till Växjö tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Mottagare

Det är Växjö tingsrätt, Mark- och miljödomstolen som prövar överklagandet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 Malmö.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till länsstyrelsen inom tre veckor från den dag ni fick beslutet. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras,
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar eller annat som stödjer er mening bör ni skicka med kopior av detta. Underteckna brevet och förtydliga namnteckningen. Lämna också er adress och telefonnummer.

Ombud

Ni kan anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt er. I så fall ska ombudet underteckna överklagandet, bifoga en fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00.